

Elevhälsoplan Vikingaåsens skola

ANVISNING FÖR UTARBETANDE AV PLAN FÖR BARNOMSORG OCH GRUNDSOKOLA

Dnr: 2021/837

Datum: 1.2.2021

Utbildnings- och kulturavdelningen

Innehåll

Inledning	2
1 Syftet med barn- och elevhälsa	3
2 Barn- och elevhälsogrupp	4
3 Rätt till barn- och elevhälsa	5
3.1 Kontakt till barn- och elevhälsa.....	5
3.2 Behandling av enskilda barn- och elevhälsoärenden	6
3.3 Elevhälsa i samband med disciplinära åtgärder	6
4 Barn- och elevhälsotjänster	8
5 Samarbete inom barn- och elevhälsa	11
5.1 Samarbete med utomstående	11
5.2 Samarbete med barnet/eleven och deras vårdnadshavare.....	11
5.3 Samarbete gällande stöd för lärande och skolgång.....	12
6 Sekretess inom barn- och elevhälsan	13
6.1 Utarbetande och förvaring av barn/elevhälsojournaler	13
7 Utvärdering och uppföljning av barn- och elevhälsan	14

Inledning

Barn- och elevhälsa är en viktig del av barnomsorg och grundskola. Barnet och eleven har rätt till en trygg pedagogisk miljö. Det innebär såväl fysisk och psykisk som social trygghet. Målsättningen med barn- och elevhälsan är att skapa grundförutsättningar för barnets/elevens lärande, en frisk och trygg lärmiljö, skydda den psykiska hälsan och förebygga utslagning samt främja välbefinnandet inom hela barnomsorgs- och skolgemenskapen.

Planen för barn- och elevhälsan baserar sig på LL om barnomsorg och grundskola (2020:32, LBG). Syftet med planen är att beskriva hur barn/elevhälsan ska genomföras, utvärderas och utvecklas. Barn- och elevhälsoplanen för barnomsorgsenheten/grundskolan ska tas med i välfärdsplanen för barn och unga (enligt tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen 2008:97).

I uppgörandet av denna plan medverkade:

I framtagande av denna plan har följande personer deltagit:

- **Rektor**
- **Biträdande rektor**
- **skolpsykolog**
- **skolkurator**
- **skolhälsovårdare**
- **speciallärare**
- **specialklasslärare**

Utöver det har barn- och elevhälsoplanen under processen behandlats i skolans ledningsgrupp.

1 Syftet med barn- och elevhälsa

Barn- och elevhälsa innebär att främja och upprätthålla barn och elevers utveckling och lärande, goda psykiska och fysiska hälsa och sociala välbefinnande. Målet är att arbeta förebyggande och att säkerställa tidigt stöd för dem som behöver det samt att upprätthålla en barn- och elevhälsa som stödjer hela verksamheten. Utöver det har barnen och eleverna också lagstadgad rätt till individuella barn- och elevhälsotjänster. I barn- och elevhälsan ingår också att se till verksamhetens handlingsförmåga i problem-, olycksfall- och krissituationer. Det är viktigt att målen för den gemensamma barn- och elevhälsan syns i all verksamhet i barnomsorgsenheten/grundskolan och i verksamhetsmiljön.

Arbetet inom barn- och elevhälsan grundar sig på konfidentialitet och ett respektfullt förhållningssätt till barnet, eleven och vårdnadshavaren samt på att stödja delaktighet.

Planen för barn och elevhälsa ska uppdateras årligen.

Det uppskattade behovet av barn -och elevhälsotjänster under läsåret 2021-2022:

Vid uppskattningen av behovet av barn- och elevhälsa beaktas bland annat:

- **trygg lärmiljö, risk för mobbning, sociala svårigheter, inlärningssvårigheter, psykisk ohälsa**

Antalet elever i de olika stödformerna

- **antalet elever som behöver specialpedagogiskt stöd beräknas till 65 elever**
- **antalet elever som behöver mångprofessionellt stöd beräknas vara 20 elever**
- **14 elever med mångprofessionellt stöd beräknas gå i specialklassen, de övriga 6 eleverna får sin undervisning inom samordnad specialundervisning, inom vanlig klassundervisning eller i studion**
- **Elever med behov av samtalsstöd av kurator beräknas vara 25-30 elever.**

2 Barn- och elevhälsogrupp

Barnomsorgsenhetens/grundskolans barn/elevhälsogrupp ansvarar för planeringen, utvecklingen, genomförandet och utvärderingen av barn/elevhälsan. I gruppen behandlas ärenden på ett allmänt och gemensamt plan men även frågor som berör enskilda barn/elever. Barn- och elevhälsogruppen samarbetar med den pedagogiska personalen i ärenden som gäller utredning av stödbehovet av specialpedagogiskt och mångprofessionellt stöd enligt 19–20 § i del III i LBG.

Barnomsorgens barnhälsogrupp leds av daghemsföreståndaren och grundskolans elevhälsogrupp leds av skolans föreståndare/rektor.

Till barnomsorgsenhetens/grundskolans barn/elevhälsogrupp kan ingå:

- lärare/lärare i småbarnspedagogik
- kurator
- psykolog
- skolhälsovårdare
- speciallärare/speciallärare i barnomsorg
- elevhandledare
- socialarbetare

Vid behov kan gruppen bjuda in elever, vårdnadshavare, barnomsorgens/grundskolans personal och andra sakkunniga/berörda beroende på ärendet som behandlas. Personal inom barn/elevhälsan kan konsultera samarbetspartners i frågor som berör enskilda elever, till exempel barnskyddet, den specialiserade sjukvården eller polisen.

Beskrivning av barn/elevhälsgruppen:

Elevhälsgruppen vid Vikingaåsens skola består av följande medlemmar:

- **Rektor, Pia Axberg eller biträdande rektor Pernilla Blomqvist**
- **Speciallärare Mona Karlsson och speciallärare Marie Wiklund-Eriksson**
- **Skolkurator Alexandra Sundholm**
- **Skolhälsovårdare Gunilla Urvas-Fagerlund**
- **Vid behov berörd klasslärare**
- **Vid behov skolpsykolog**

Rutiner kring mötena:

- **Vid varje möte skrivs ett protokoll av skolans speciallärare. Protokollen förvaras i en sluten mapp. Den är tillgänglig endast för elevhälsopersonalen.**
- **Gruppen träffas en gång/vecka.**
- **Rektor är ansvarig för planeringen av mötena.**
- **I slutet av varje läsår gör gruppmedlemmarna en utvärdering på årets arbete för att sedan göra justeringar inför kommande läsår.**

3 Rätt till barn- och elevhälsa

3.1 Kontakt till barn- och elevhälsa

Ett barn/en elev ska ha möjlighet till ett personligt samtal med någon från barn-/elevhälsan senast den sjunde arbetsdagen efter att barnet/eleven eller vårdnadshavaren bitt om det. I brådskande fall ska möjlighet till ett samtal ges senast nästa arbetsdag. Ett barn eller en elev kan hänvisas till barn- och elevhälsans tjänster på eget initiativ eller på initiativ av en vårdnadshavare, lärare, representant inom elevhälsa eller annan person men insikt i barnens/elevens situation.

Personal inom barn-/elevhälsan stödjer barnet/eleven, och deras familjer genom att träffa barnet/eleven, erbjuda rådgivning och handledning till familjerna, konsultera barnomsorgsenhetens/grundskolans personal och delta i barn- och elevhälsoarbete som främjar välbefinnandet för grupperna/klasserna och hela enhetens/skolans gemenskap. Barn- och elevhälsan sam-arbetar med socialvården och hälso- och sjukvården och kan vid behov hänvisa barn/elever vidare för ytterligare stöd.

Rutiner för kontakt till barn-/elevhälsan:

- 1. Vårdnadshavare kontaktar i första hand klasslärare vid oro.**
- 2. Klassläraren kontaktar rektor som lägger in ärendet på listan för följande elevhälsomöte. Vid akuta fall kontaktas berörd person inom elevhälsan direkt av rektor.**
- 3. Vid oro för elev kontaktar klassläraren i första hand vårdnadshavare och ber om medgivande till att ärendet förs vidare till elevhälsogruppen. Läraren meddelar sedan ärendet till rektor.**

3.2 Behandling av enskilda barn- och elevhälsoärenden

Vid behandlingen av ett ärende som gäller ett enskilt barn/elev eller en grupp av barn/elever ska bestämmelserna om barnens och elevernas samt deras vårdnadshavares ställning inom elevhälsan beaktas (12 §, del IV), i det fall enskilda barn eller elever kan identifieras. En medlem i barn- och elevhälsogruppen får inte använda de sekretessbelagda uppgifter som han eller hon får tillgång till som medlem i gruppen för något annat ändamål än barn- och elevhälsa

Enskilda barn-/elevärenden kan innebära ordnande av vård, specialdiet eller medicinering som krävs på grund av barnets/elevens sjukdom. I barnomsorgsenheterna/grundskolorna ordnas den vård, specialkost eller medicinering som vården av ett barns/en elevs sjukdom förutsätter. Den vårdande instansen ansvarar tillsammans med vårdnadshavaren för att ordna den vård och medicinering i skolan som behövs för vården av elevens sjukdom.

Rutiner för enskilda barn-/elevhälsoärenden

Rutiner för enskilda elevhälsoärenden i Vikingåsens skola:

- **Skolan samarbetar med vårdnadshavare för att hitta den bästa lösningen för eleven.**
- **Då det gäller ordnande av specialkost samarbetar vårdnadshavare med skolans dietkock. Intyg?**
- **Vårdnadshavare samarbetar med klasslärare för att ordna vård och medicinering i skolan som behövs för vård av elevs sjukdom.**

3.3 Elevhälsa i samband med disciplinära åtgärder

Skolan ska se till att nödvändig elevhälsa ordnas för en elev som påförts disciplinär åtgärd eller avstängts för viss tid (71–72 §, del III i LBG). Elevhälsotjänster i samband med disciplinära åtgärder ska beskrivas i den skolvisa handlingsplanen för fostrande samtal och disciplinära åtgärder.

4 Barn- och elevhälsotjänster

Barn- och elevhälsans tjänster omfattar psykolog- och kuratorstjänster, stöd för barns och elevers utveckling och lärande, samt rådgivningstjänster för barn under läropliktsåldern och skolhälsovård för elever i grundskolan.

Skolhälsovårdaren är expert på att främja hälsa i skolan. Hälsovårdaren ger råd i hälsofrågor, gör hälsoundersökningar av eleverna årskursvis enligt planen för skolhälsovården. **Läkaren** är en medicinsk expert inom elevhälsan och samarbetar med hälsovårdaren i skolan. Läkaren genomför hälsoundersökningar osv. enligt plan. Läkaren hänvisar också elever till vidare undersökningar enligt behov och ger remisser till fortsatt vård. För barn under läro-pliktsålder ordnas läkartjänster via bland annat barnrådgivningen vid Ålands hälso- och sjuk-vård.

Elevhälsan samarbetar med Ålands hälso- och sjukvårds skolhälsovårdspersonal. För barn under läropliktsålder ordnas barnrådgivningstjänster via Ålands hälso- och sjukvård.

Information om skolhälsovården

- **Skolhälsovårdaren är anträffbar i skolan två dagar per vecka.**
- **Skolläkaren är i skolan för läkarundersökningar av elever i åk 1 och åk 5. Antalet läkardagar räknas ut enligt elevantalet i dessa årskurser.**
- **Skolhälsovårdaren planerar och bokar elever för skolläkardagar. Enbart förhandsbokade besök görs till läkaren. Om det finns utrymme kan man i vissa fall boka in elever i andra årskurser.**
- **Bedömning och vidare utredning av rent medicinsk karaktär hänvisas till hälsocentralen eller annan behandlande läkare.**
- **Skolläkare finns utöver det alltid som konsult till skolhälsovårdare.**
- **Skolhälsovårdaren utför regelbundna hälsoundersökningar och träffar alla elever en gång per skolår. Skolhälsovårdaren har även öppen sjukvårdsmottagning dagligen, individuella samtal med elever och telefon- och e-post-/Wilma kontakt med elever och deras vårdnadshavare.**
- **Vaccinationer som ingår i det allmänna vaccinationsprogrammet ges av skolhälsovårdaren i skolorna.**
- **Skolhälsovårdaren ingår i skolans elevhälsogrupp och deltar i elevvårdsmöten. Uppföljning av elevärenden görs i gruppen.**

Kuratorn är en expert inom socialsektorn som arbetar i barnomsorgen/grundskolan. Arbetet innefattar att ta upp utmaningar i anslutning till elevernas skolgång och välbefinnande och bedöma behovet av psykosocialt stöd. Kuratorn erbjuder barnet/eleven och deras närstående stöd för och råd om till exempel barnets/elevens beteende, sociala relationer, känslolivet, familjesituationen och fritiden. Vid behov begär kuratorn stöd av andra parter för barnet/eleven och vårdnadshavaren, eller rekommenderar tjänster utanför barnomsorgen/grundskolan. Kurator har inte krav på journalföring.

Information om enhetens kuratorstjänster:

- **Skolkurator Alexandra Sundholm finns tillgänglig torsdagar och fredagar. Hon delar sin tid dessa dagar mellan skolan och kommunens daghem.**
- **Skolkuratoren nås via Wilma, telefon eller mejl. Kontakt till kurator kan elev även få via klassläraren.**
- **I den nya barnomsorgs- och grundskolelagen finns riktlinjer gällande hur och när elever och vårdnadshavare ska kunna få kontakt med kurator. I akuta fall gäller en arbetsdag och i övrigt gäller 7 arbetsdagar.**
- **I kurators uppgifter finns också handledning till vårdnadshavare, elever och lärare.**

Psykologen fungerar som expert inom psykologi i barnomsorgen/grundskolan och hämtar psykologiskt kunnande till verksamhetens vardag genom att erbjuda utvärderings-, konsultations- och rådgivningstjänster. Psykologens arbete omfattar utveckling, inlärningssvårigheter, problem med uppmärksamheten eller skolarbetet, eller problem med känslolivet. Målet är att ge eleverna, vårdnadshavarna och pedagogerna mera kunskap och en bättre helhetsuppfattning om situationen och att hjälpa dem att planera och verkställa behövliga stödåtgärder. Psykolog har krav på journalföring i enlighet med lagen om klient- och patient.

Information om enhetens psykologtjänster:

Åland har sedan 1.1.2021 en ny skolpsykologorganisation, med ett team som jobbar på hela Åland med gemensamma riktlinjer.

Före en bedömning av en skolpsykolog kan ske ska en samtyckesblankett fyllas i.

I den nya barnomsorgs- och grundskolelagen finns riktlinjer gällande hur och när elever och vårdnadshavare ska kunna få kontakt med psykolog. I akuta fall gäller en arbetsdag och i övrigt gäller 7 arbetsdagar.

Byt text!

Övrig personal inom enheten kan ha olika roller för att främja barnomsorgens/skolans trygghet och det allmänna välbefinnandet. Samarbetet mellan den övriga personalen och barn-/elevhälsogrupp och pedagogisk personal är avgörande för att skapa en fungerande verksamhet. För ett gott samarbete behöver det finnas rutiner och tydlig ansvarsfördelning.

Beskrivning av den övriga personalens roll inom barn-elevhälsan

Studiolärare

- Studiolärare arbetar med elever i liten grupp
- studioläraren samarbetar med elevhälsogruppen kring dessa elever

KiVa-teamet

- KiVa-teamet arbetar förebyggande med frågor kring mobbning för hela skolan
- Varje läsår deltar skolan i en KiVa-enkät

Elevassistent

- Assistent kan stöda elev med särskilda behov

5 Samarbete inom barn- och elevhälsa

5.1 Samarbete med utomstående

Verksamheten inom barn- och elevhälsan genomförs som ett sektorsövergripande samarbete mellan huvudmannen för barnomsorgen och grundskolan, Ålands hälso- och sjukvård, socialväsendet samt vid behov andra samarbetspartner

5.2 Samarbete med barnet/eleven och deras vårdnadshavare

Barnet/ eleven och vårdnadshavaren, inklusive hemundervisade elever och deras vårdnadshavare, ska årligen informeras om elevhälsotjänster som finns att tillgå och anvisas om hur man kan anlita dem. Barnet/eleven och vårdnadshavaren ska få vara delaktiga i elevhälsans arbete. Kunskap om hur barn-/elevhälsan jobbar sänker tröskel för att ta kontakt då det uppstår behov för det.

Barn- och elevhälsans insatser genomförs i samverkan med barnet/eleven och hans eller hennes vårdnadshavare. Barnets/elevens egna önskemål och åsikter ska i enlighet med hans eller hennes ålder, mognad och övriga personliga förutsättningar beaktas i åtgärder och avgöranden som gäller honom eller henne. När barn- och elevhälsogruppen behandlar ett enskilt barn- och elevhälsoärende ska behandlingen grunda sig på barnets eller elevens samtycke, eller om han eller hon inte har förutsättningar att bedöma betydelsen av sitt samtycke, på vårdnadshavarens samtycke. Ett barn eller en elev får med hänsyn till sin ålder, mognad och övriga personliga förutsättningar samt sakens natur, av vägande skäl förbjuda att hans eller hennes vårdnadshavare deltar i behandlingen av ett barn- eller elevhälsoärende och förbjuda att sekretessbelagda elevhälsouppgifter som gäller honom eller henne lämnas ut till vårdnadshavaren, om detta inte klart strider mot barnets eller elevens intresse. Vårdnadshavaren har inte rätt att förbjuda en minderårig att använda elevhälsotjänster.

Barn/elever och vårdnadshavare ska informeras om och ges möjlighet att delta i planeringen och utvärderingen av barn- och elevhälsan tillsammans med barnomsorgsenhetens/grundskolans barn/elevhälsogrupp. Då det gäller individuellt riktad barn/elevhälsa inleds samarbetet med barnet/eleven och vårdnadshavarna genast då det uppstår oro, och man planerar och utvärderar stödet tillsammans med dem. Barn/elever, vårdnadshavare och samarbetspartner informeras om principerna och praxis för elevhälsan bland annat på elevhälsogruppernas möten, föräldrakvällar och i verksamheten/klasserna. Barn- och elevhälsoplanen publiceras på kommunens/enhetens/skolans webbsidor och vårdnadshavarna har möjlighet att ge respons och idéer för att utveckla barn-och elevhälsan.

Rutiner för delaktighet:

- **Skolans elevhälsoplan finns tillgänglig för vårdnadshavare på informationskanalen Wilma.**
- **Planen diskuteras på föräldramöten.**
- **Klasslärare informerar årligen elever om vilka elevhälsotjänster skolan har.**

5.3 Samarbete gällande stöd för lärande och skolgång

Varje barn inom barnomsorgen har enligt sitt behov rätt till stöd för sin utveckling och sitt lärande. Stödet ges som allmänpedagogiskt stöd, specialpedagogiskt stöd och mångprofessionellt stöd.

Specialbarnomsorg ges då barnets behov av stöd är regelbundet och då situationen kräver stöd av speciallärare i barnomsorgen. Specialbarnomsorg ska ges av kommunen i den omfattning som barnet har behov av det. Behovet av specialbarnomsorg utreds av kommunen på begäran av vårdnadshavaren eller av personal i daghemsverksamheten. Utredningen görs av en speciallärare i barnomsorgen i samråd med vårdnadshavarna. Vårdnadshavaren kan inte neka barnet specialpedagogiska åtgärder.

Stöd för lärande och skolgång innefattar lösningar för skolan som helhet, för vissa grupper och för enskilda elever i behov av stöd. Varje elev i grundskolan har rätt till adekvat handledning och stöd. Tidiga insatser för att stöda elevens lärande är viktiga. Eleven ska få tillräckligt stöd genast när behovet uppstår och det är därför viktigt att redan i ett tidigt skede identifiera svårigheter och andra faktorer, både tillfälliga och långvariga, som kan hindra och försvåra skolgång och lärande.

Stödet för elevens lärande och skolgång ordnas på tre olika nivåer - *allmänpedagogiskt, specialpedagogiskt och mångprofessionellt stöd*. Stödbehovet ska regelbundet följas upp och vid behov anpassas genom att stödet ökas eller minskas.

Elevhälsgruppen deltar i behandlingen och beredningen av beslut gällande stöd för lärande och skolgång och bidrar vid behov med handledning och råd till lärare och pedagogisk personal kring hur stödet för lärande kan förverkligas.

Rutiner för samarbete mellan elevhälsa och skolpersonal:

- **Skolans speciallärare handleder lärare i olika frågor gällande stöd för lärande och skolgång.**
- **Elevhälsgruppen tar beslut i frågor gällande överföring till specialpedagogiskt och mångprofessionellt stöd.**
- **Elevhälsgruppen handleder skolpersonal i olika frågor gällande elevhälsa.**

6 Sekretess inom barn- och elevhälsan

Trots sekretessbestämmelserna har de som deltar i anordnandet och genomförandet av individuellt riktade barn-/elevhälsotjänster rätt att av varandra få och till varandra och till den myndighet som ansvarar för barn-/elevhälsan, lämna ut sådana uppgifter som är nödvändiga för att de individuella barn-elevhälsotjänsterna ska kunna ordnas och genomföras. De har också rätt att få och till varandra, elevens lärare, rektor/föreståndare och utbildningsanordnaren lämna ut information som är nödvändig för att elevens undervisning ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt.

Den som lämnar ut information måste överväga om det handlar om information som är nödvändig för att garantera barnets/elevens eller de övriga barnens/elevernas säkerhet. Informationen kan till exempel gälla en sjukdom som barnet/eleven har som måste beaktas i verksamheten. Även om det finns en lagstadgad grund för att lämna ut information är det, med tanke på samarbetet och förtroendet, alltid bäst att informera vårdnadshavaren innan sekretessbelagda uppgifter lämnas ut.

6.1 Utarbetande och förvaring av barn/elevhälsojournaler

Individuella möten inom barn- eller elevhälsan, som omfattas av landskapslagen (1993:61) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om patientens ställning och rättigheter, ska antecknas i en patientjournal och i andra journalhandlingar i enlighet med bestämmelserna i lag (1993:61).

Kuratorer omfattas inte av samma lag och har därmed inte journalföringsplikt.

Rutiner för journalföring och register:

- **Skolan förvarar journalerna i ett brandsäkert och låst arkivskåp.**
- **Åtgärdsprogram, pedagogisk bedömning och pedagogisk utredning sparas i Wilma.**

7 Utvärdering och uppföljning av barn- och elevhälsan

Varje barnomsorgsenhet och grundskola ska i planen för barn- och elevhälsa beskriva hur barn- och elevhälsan ska utvärderas och utvecklas. Skolans huvudman ska utvärdera utbildningen och delta i den utvärdering som landskapsregeringen beslutar om. Målsättningen med utvärderingen är att säkerställa att barn-/elevhälsan uppfyller lagen och förbättra förutsättningarna för en trygg verksamhet.

Utvärderingen av barn- och elevhälsan ligger som grund för den uppskattade behovet av elevhälsotjänster.

Utvärderingen av elevhälsan

- **KiVa-enkät en gång/läsår**
- **Hälsa i skolan - en riksomfattande enkät för skolelever från Institutet för hälsa och välfärd**
- **Elevhälsogruppernas egen uppföljning och utvärdering!**